

TIINA BRÄNNARE
& EPPU NUOTIO

VETO

Helsingissä Kustannusosakeyhtiö Otava

Sitaatti sivulla 145 Samuli Paulaharjun kirjasta *Sompio*.

Copyright © Tiina Brännare, Eppu Nuotio ja Kustannusosakeyhtiö Otava 2022

ISBN 978-951-1-33591-7

OTAVA
KIRJAPAINO
Keuruu 2022

1.

SYNTYMÄPÄIVÄ

Kiti peilaa itseään Eliten ikkunoista. Hiukset on juuri leikattu, ne näyttävät tuuheammilta kuin ovatkaan, huulissa kevyt puna, kulmakarvat nypityt, tumma silmämeikki korostaa kalpeaa ihoa. Korot ovat korkeammat kuin koskaan ennen, kirkkaanpunainen mekko nuolee vartalon mutkia. Ja niitä tänään neljäkymmentä täyttävästä Kitistä löytyy. Hän ei ole koskaan ollut hoikka. Se nakersi itsetuntoa aikansa, mutta onneksi maailmasta löytyy ihmisiä, jotka pitävät mehevistä, muodokkaista naisista. Yksi sellainen on tulossa juhlimaan Kitin kanssa tätä kauan odotettua syntymäpäivää. Neljäkymmentä on rajapyykki, josta alkaa uusi elämä.

Kiti on vartin etuajassa, mutta Marko istuu jo ravintolasalissa. Elite on ennallaan, luojan kiitos. Ravintolasalin hillitty tyylikkyys tekee Kitin olon turvalliseksi. Yhdistelmä on täydellinen: hunajanväriset puuseinät ja arvotaulut seinillä, salia halkovat pylväät, samat, vuosikymmeniä palvelleet tuolit ja pöydät, valkoiset pöytäliinat ja nuotiokuvioinen kokolattiamatto. Taustamusiikki ei pauhaa. Paras mahdollinen ympäristö elämän tärkeimmälle hetkelle.

”Minua odotetaankin jo”, Kiti sanoo pöytiin ohjaavalle hovimestarille ja nyökkää kohti Markoa. Hovimestari toivottaa hyvää syntymäpäivää. Marko on mainostanut, Kiti ajattelee.

Marko nousee seisomaan ja näyttää komealta rennossa puvuntakissaan ja farkuissaan. Markon hymy ulottuu korviin saakka.

Kiti kävelee hitaasti pöytää kohti ja kerää miehen ihailun talteen. Jonakin päivänä hän saattaisi vielä kaivata sitä.

”Huhhuh”, Marko henkäisee rientäessään suutelemaan Kitiä molemmille poskille. ”Ootpa sä tyrmäävän näköinen!”

”Neljäkymmentä”, Kiti nauraa. ”Juhlapäivä!”

”No mites meni tässä kuussa? Oliko jotakin?” Marko kysyy.

Kiti naurattaa. Sama kysymys joka kerta.

”Autiomaa”, Kiti vastaa.

Pöydässä on upea kukkakimppu ja istuessaan Markoa vastapäätä Kiti kuvittelee kuinka heittäisi sen olkansa yli kuten morsian häissään.

”Uskomatonta”, Marko sanoo, ”Että sä olet nyt neljäkymmentä. Sä olit kolmekymmentäseitsemän kun me...”

”Kolme vuotta”, Kiti jatkaa, ”se on toisaalta lyhyt ja toisaalta todella pitkä aika. Silloin mulla oli kauhea vauvakuume ja paine löytää elämänkumppani, mutta nyt mä olen keski-ikäinen nainen.”

”Keski-ikä on susta yhtä kaukana kuin Tokio Helsingistä!” Marko huudahtaa.

Tarjoilija tuo parasta talosta löytyvää sampanjaa ja ruokalistat.

”Me otetaan taitelijamenut kumpikin”, Kiti sanoo ja onnistuu yllättämään Markon. ”Hänelle taimenella ja mulle Tauno Palon kermasipulipihvillä. Alkuun sitä itävaltalaista viiniä... Johanneshof Reinisch jotakin...”

”Rotgipfler Auslese”, tarjoilija nyökkää. ”Erinomainen valinta.”

”Ja sitten mulle pihvin kanssa niin tanakkaa punaviiniä kun teiltä löytyy.”

”Laitetaanko Amaronea?” tarjoilija kysyy ja Kiti ilmoittaa Amaronen olevan juuri sitä, mitä hän kaipaa.

”Sullahan on selvät sävelet”, Marko toteaa.

”Sä oot aina tilannut ruuat, viinin ja kaiken. Mä ajattelin että nyt on vihdoinkin mun vuoro”, Kiti virnistää.

Marko katsoo Kitiä palvoen. He kilistävät ja Marko pitää pienen puheen. Niin kuin on pitänyt kahtena edellisenäkin syntymäpäivänä. Marko on hyvä puhuja, hän on sivistynyt ja hauska ja osaa pukea ajatuksensa suusta ulos tuleviksi lauseiksi. Kitillä itsellään ei sellaista kykyä ole. Sen sijaan hän osaa esittää loistavaa kuuntelijaa.

Niin kuin nytkin. Häntä kun ei kiinnosta vähääkään se, mitä Marko sanoo. Hän hymyilee, kallistelee päätään, reagoi niin kuin Marko toivoo hänen reagoivan. Tosiasiassa hän ajattelee jotakin aivan muuta. Tulevaisuutta. Hän on saanut tarpeekseen Markon puheista. Tämä puhe on viimeinen, joka hänen on kuunneltava.

”Kiti, tiedät mitä aion nyt kysyä”, Marko sanoo päästyään viimein puheen loppuun. Hän kaivaa rasian taskustaan ja ojentaa sen Kitille. Rasian kannessa lukee pienin kultaisin kirjaimin ”Tillander”. Kitiä naurattaa. Hän ojentaa toisen jalkansa suoraksi ja painaa korkokenkänsä Markon haaroväliin. Panokset kovenevat ja niin Markokin. Kiti liikuttaa jalkaansa hitaasti.

Kolmas sormus, kaikkein hienoin. Kitillä on suunnitelma koelmansa varalle.

”Siinä on valkokultaa ja platinaa”, Marko kähisee. Hänen äänestään kuulee kiihottumisen, ”ja se valmistettiin sinulle henkilökohtaisesti. Näytin kuvaasi kultaseppämestarille ja pyysin, että hän tekisi sinun näköisesi sormuksen. Viisitoista pientä timanttia...”

”...ja yksi suuri”, Kiti naurahtaa ja kokeilee sormusta sormeensa. Se on täydellinen. Ja se on maksanut omaisuuden.

”Sano kyllä”, Marko kuiskaa.

”Kyllä, voin naida sinua tuolla vessassa, nyt!” Kiti vastaa. ”Mulla ei ole pikkareita.”

Marko hämmentyy. Oikeastaan ensimmäisen kerran näinä vuosina.

”Nytkö? Vessassa?” Marko nieleksii. Kiti on jo ylhäällä ja kiskoo tiukkaa hamettaan alaspäin, koska se on noussut ylös jalkaleikin aikana.

”Nyt, eteisessä ei ole ketään, tule”, Kiti sanoo ja nauttii siitä, kun Marko kompuroi ylös ja joutuu peittelemään pullottavaa jalkoväliään.

Vanhempi, tyylikäs töölöläisrouva tulee ulos naistenhuoneesta kun Kiti avaa oven. Kiti ei vilkaisekaan Markoa, mutta tuntee tämän hengityksen kuuman tuulen ja hienoisen epäröinnin.

He menevät pieneen koppiin, Kiti lukitsee oven ja tönäisee Markon hellästi istumaan pytyn kannen päälle. Kiti työntää jälleen toisen jalkansa Markon jalkojen väliin ja nousee stiletikoroillaan seisomaan yhdellä jalalla pöntön päälle. Markon hengitys tihenee kun Kiti ottaa tukea sormillaan seinään kiinnitystä naulakoista. Hän ohjaa Markon pään hellästi hameensa alle, nostaa toisen jalkansa tämän hartialle ja rentoutuu. Kiti tuntee miten Markon huulet painautuvat hänen juuri ajeltua häpykumpuaan vasten. Hameen kangas on kireä ja se pakottaa Markon kiinni Kitin jalkojen väliin.

Elitessä on aina ollut hyvät ja tukevat naulakot käsilaukuille, Kiti ajattelee roikkuessaan niistä. Joissain ravintoloiden vessoissa naiset saavat istua tarpeillaan ja roikottaa käsilaukkuja hampaisaan. Markon viikset raapivat haarovälin herkkää ihoa kun kieli tunnustelee Kitiä hitaasti mutta päättäväisesti.

”Odota, mä melkein tuun jo!” Kiti kuiskaa.

Marko korjaa asentoaan, taustamusiikkina on linnunlaulua ja kosteaä litinää.

”Tule vaan, tule”, Marko mumisee ja yrittää vetää vessaa toisella kädellään saadakseen aikaan meteliä joka peittäisi heidän ääntelynsä.

”Odota, odota nyt!” Kiti komentaa ja vaihtaa asentoa tullessaan alas pytyltä. Hän nostaa hameensa ja taittaa itsensä linkkuun, selkä Markoa kohti. Marko ährää housut alas ja tarttuu hänen lanteisiinsa.

”Pane mua”, Kiti sanoo. Vessan seinäkaakelit ovat kauniit, niitä Kiti katsoo ja kuvittelee hikisen, isokokoisen työmiehen, joka asettelee kaakeleita hellästi paikoilleen suurikokoisilla käsillään. Mies on se komea työmies johon Kiti törmäsi metrossa eilen. Mies istui hänen vieressään ja tuoksui puhtaalta hieltä, testosteronilta ja par-tavedeltä jossa oli häivähdys sitruunaa ja ehkä havuja.

Tämän tuntemattoman sinisilmäisen miehen hän valitsee mielikuvakseen, kun Marko työntyy hänen sisäänsä. Hän ajattelee hiihtämistä, voideltuja suksia, tahmaista, kostealumista latua joka kulkee metsän läpi, sauvoja jotka lykkivät vauhtia, kun Marko ponnistelee, työntää, laukeaa. Kaikki on hetkessä koettu, ylämäki, tasamaa, alamäen nopea luisu.

Jälkeenpäin he nauttivat taiteilijamenun täydellisistä makuyhdistelmistä, humaltuvat ja nauravat paljon. Kun crème brûlée, kahvi ja konjakit kannetaan pöytään, Kiti kiittää Markoa hauska-
illasta.

”Kiti, sä tiedät että mä rakastan sua”, Marko sanoo. ”Se mitä meillä kahdella on... yhteys... ja se mitä äsken tapahtui tuolla ves-sassa... Se oli taas just sellasta kun mä toivoin...”

Kiti alkaa nauraa. Hän ei voi sille mitään. Nauru tursuaa hänes-tä ulos, vedet valuvat hänen silmistään, kun hän hihittää ja lopulta kurnuttaakin. Kiti ei muista milloin olisi nauranut niin.

”Mikä sua noin huvittaa?” Marko kysyy eikä voi peittää ärty-mystään. Marko ei pidä siitä, että jää ulkopuolelle.

”Tää näytelmä”, Kiti sanoo ja kuivaa silmänsä kankaaiseen serviettiin. ”Sä et voi tietää oikeesti millasta seksi on ihmisen kanssa jota rakastaa, me naidaan sopimuksesta silloin tällöin. Mikä yhteys meillä muka on? Genitaalien kytkös, eipä juuri muuta.”

Marko kalpenee, nielee ilmaa.

”Me lyötiin vetoa kolme vuotta sitten. Mun perhe oli just menettänyt koko omaisuutensa ja sitten mä tutustun suhun... Mä en edes tiennyt, että noin rikkaita ihmisiä on oikeesti olemassa. Sullla ei ollut hajuakaan millaista on kerätä pulloja, että saisi ostettua kaurahiutaleita, kahvia ja leipää.”

”Hyvinhän sun vanhempasi ovat nousseet jaloilleen siitä konkurssista. Mitäs ne tekikään?” Marko yrittää. Hän ei selvästikään pidä keskustelun saamasta käänteestä.

”Ne oli molemmat tilintarkastajia, niillä oli oma tilitoimisto Jyväskylässä. Monet niiden vakioasiakkaista lopetti samaan aikaan eikä uusia tullut.”

”Ai, niin ne asu Jyväskylässä”, Marko sanoo. ”On siitä tainnut olla puhetta.”

”Hoidetaan nyt vaan nämä käytännön asiat”, Kiti keskeyttää. ”Me lyötiin vetoa ja mä olen nyt voittanut sen vedon. Ja nyt mulla on vihdoin pesämuna omaa asuntoa varten.”

”Mä ajattelin, että oltais menty hotelliin ja...” Marko yrittää.

”Mä oon ihan poikki”, Kiti sanoo. ”Ja musta on aivan valtavan juhlallista, että tämän syntymäpäivän päätteeksi mä saan ne rahat. Me lyötiin veto täällä Elitessä ja Elitessä mä kuittaan voittoni. Se on kaikkien näiden vuosien arvoista.”

Marko ei sano enää mitään, kaivaa vastahakoisesti pöydän alta lahjapaperiin kauniisti paketoitun pahvilaatikon ja ojentaa sen Kitille. Kiti seuraa toimitusta konjakkiaan siemailleen. Tunnelma on muuttunut kokonaan toiseksi ja hän nauttii siitä. Kiti ottaa paketin ja pyörittää naistenhuoneeseen tarkastamaan sisällön. Kun

hän näkee rahat, hänen tekee mieli kiljua riemusta. Kiti palaa pöytään ja heittää viimeisen konjakkitilkan nieluunsa.

”Kiitos Marko”, Kiti sanoo ja ojentaa kätensä. ”Nyt mä lähdän himaan kylpyyn ja nukkumaan. Öitä.”

”Se sormus on erittäin arvokas”, Marko sanoo jäätävästi. ”Jos sä otat sen, se on sun ja sä oot mun.”

Kiti pudottaa sormuksen Markon konjakkilasiin ja kävelee ulos. Eliten sympaattinen miestarjoilija on seurannut pariskunnan illanviettoa tarkkaan ja toivottaa nyt Kitille hyvää jatkoa.

Ravintolan edessä on taksi jättämässä reippaassa vauhdissa olevan seurueen jatkamaan juhlintaansa. Kiti nappaa auton.

”Rautatieasemalle, mutta koukkaa Mechelininkadun kautta, haen vain matkatavarat.”

Kun taksi nytkähtää liikkeelle, Kiti soittaa Korvatunturin taksiin ja kertoo tulewansa Kemijärveltä yöjunalla ja olevansa matkal-la Savukoskelle.

”Ai Korvatunturille olet menossa, pukkia tapaamaan”, taksi-kuski leukailee.

Kiti ei vastaa, hän näprää sim-kortin irti puhelimestaan ja nialaisee sen kuin rauhoittavan tabletin.

2.

YÖJUNA

Kiti ehtii junaan viime tingassa. Hän raahautuu matkalaukun, reppun ja käsilaukun kanssa pitkin ahdasta käytävää. Hänellä on istumapaikka, varatessa ei vielä ollut rahaa makuupaikkaan. Samaan vaunuun Kitin kanssa rynnii toisesta suunnasta mies, jolle on myös tullut kiire, punakoista kasvoista ja virtahepomaisesta puuskutuksesta päätellen.

Mies lösähtää toisella puolella käytävää olevalle paikalle ja virnistää Kitille.

”Meinasin mennä väärään junaan, menehän tämä juna Kemijärvelle?”

”Ei kun Ouluun ollaan menossa.” Kiti vastaa.

Mies ponkaisee kauhuissaan ylös, kaappaa tavaransa syliinsä ja kiroilee äänekkäästi.

”Anteeksi, oli ihan pakko, kyllä me Kemijärvelle mennään”, Kiti virnistää.

Mies räjähtää nauruun ja katsoo Kitiä ihailevasti.

”Aika hyvä. Taidat olla huumorinaisia.”

”Ehkä”, Kiti hymyilee. ”Päätin tänään kokeilla miltä nauraminen tuntuu.”

Mies antaa katseensa pysyä Kitissä niin pitkään, että Kitin on pakko kääntää pänsä pois. Kiti asettaa uuden sim-kortin puhelimensa ja iloitsee siitä, että hänellä on taas toimiva luuri.

”Nyt liikkuu jo”, mies sanoo.

”Ihanaa, et arvaakaan miten ihanaa”, Kiti huokaa.

Kiti nousee ylös ja tunkee osan tavaroistaan miehen puoleiselle hyllylle. Miehen kasvot ovat Kitin vatsan korkeudella ja Kiti on siitä hyvin tietoinen. Hän ajattelee ensitapaamistaan Markon kanssa ja sitä millaiset kuvitelmat hänellä suhteesta oli. Hän miettii kuopattuja vauvahaaveitaan ja häähaaveitaan ja sitä, kuinka hän loman jälkeen ottaisi asuntolainatarjoukset kaikista mahdollisista pankeista. Pienestä palkastaan hän ei olisi koskaan pystynyt säästämään lainan saamiseen tarvittavaa pesämunaa, mutta nyt hänellä on se, ja ajatus omasta kodista saa hänet hymyilemään, kun hän nappaa reppunsa ja kävelee käytävän toiseen päähän miehen katse selässään.

Kiti sulkeutuu junan vessaan, kaivaa lahjapaketin esiin ja laskee rahat. Jos jostain Markoa voi kiittää, niin rehellisyydestä, täsmälleen 50 000 euroa seteleinä.

Kiti ottaa pienen osan rahoista ja siirtää ne lompakkoonsa ja meikkipussiinsa. Meikkipussissa ovat myös Kitin sinne laittamat ompelutarvikkeet ja niin Kiti purkaa kynsisaksien avulla kymmen sentin pätkän repun vuorta, työntää loput rahat sinne ja ompelee sitten vuoren takaisin kiinni.

Kun Kiti palaa paikalleen, käytävän toisella puolella istuva mies antaa katseensa liikkua hänen punaisessa, antavassa dekolteessaan.

”Lähdetkö seuraksi ravintolavaunuun? Tarjoaisin lasilliset, jos maistuu?”

Kiti miettii hetken. Hän on nyt vapaa, hän on neljäkymmentävuotias ja hänellä on oikeus kuulostella sitä mitä hän haluaa. Katella mikä noutopöydästä hänelle maistuisi.

”Todellakin maistuu, mieluiten mä kelluisin just nyt sampanjassa” Kiti sanoo suoraan.

”Sellaista kelluntaa ei olekaan meikäläinen kokeillut. Se on se samppanja niitä hienojen ihmisten juomia.”

”Niin mäkin luulin. Ei se ole. Mä olen Kiti.”

”Pekka”, mies vastaa.

Pekka seisoo jo käytävällä, mutta antaa Kitille tietä. Käytävä on kapea ja Kitin reppu täyteen pakattu. Ohittaminen on kuin esileikki. Kiti nuuhkaisee vaivihkaa miestä, joka tuoksuu puhtaalle pyykin huuhteluaineelle, vaniljaa. Okei, hän on siis naimisissa, mutta eipä haittaa, Kiti ajattelee ja ojentaa itsensä täyteen mittaansa. Askeleet eivät paina mitään, odotus kihelmöi ruumiissa.

Ravintolavaunu on täynnä. Pekka kiskoo olutta, Kiti piccolo-pulloja. He puhuvat niitä näitä, mutta kiertelevät kuin kissat aina vain kuumenevaa kattilaa. Jokainen lause on lankku siltaan heidän välillään.

”Liekö palkkapäivä ihmisillä kun niin juomat virtaavat kitusiin vauhdilla keskellä viikkoa”, Pekka naurahtaa.

”Mulla ainakin on”, Kiti hekottaa tilatessaan lisää kuohuvaa. ”Ja kamala nälkä.”

”Ei taida olla poroa tarjolla”, Pekka sanoo.

”Mä otan ranskalaiset tuplamajoneesilla ja ketsupilla”, Kiti ilmoittaa.

”Sinä se olet kuule nainen minun makuuni”, Pekka sanoo. ”Viehättävä ja hauska, naiset on harvoin hauskoja, mutta sinä olet!”

”Näkisitpä äitini. Hän se vasta hauska on”, Kiti heittää. ”Ihme että isä on vielä elossa. Se olisi voinut kuolla nauruun ihan milloin tahansa.”

Kun ruoka viimein tulee, Kiti avaa ketsuppipussin ja aikoo levittää sen ranskalaisilleen, mutta se tursuaakin hänen paidalleen. Kiti ei ole moksiskaan, hän vain tuijottaa Pekkaa.

”Sinä olet aivan helvetin hauska”, Pekka nieleksii.

Kiti ottaa ranskalaisen, dippaa ketsuppiin ja syö sen hitaasti nautiskellen. Pekka tuijottaa toimenpidettä huvittuneena.

Junan vessa ei tule kysymykseenkään, Kiti ajattelee ja keksii sitten ehdottaa, että he siirtyisivät takaisin omille istumapaikoilleen.

Kiti tutkailee Pekkaa, selvästi fyysistä työtä ahertava mies. Ihailtavaa, vahvat lihakset ja ulkoilevan ihmisen terve iho. Miehekäs, vahva, suomalainen perusmies, vaikka onkin jo vähän keski-ikä näkyvissä ohimolla. Kiti tutkailee Pekan käsiä, vahvoja sormia. Paksut sormet, Kiti ajattelee, tosi paksut. Moni mies olisi kateellinen Pekan pikkurillistäkin.

”Mitä sä teet työkses?” Kiti kysyy yllättäen.

”Miten niin?” Pekka ihmettelee. ”Onko sillä väliä?”

”Ei kun vaan mietin. Jotain fyysistä varmaan”

”Mä olen poromies, kasvatan poroja.”

”Ihanaa!”

”Niitä poronpurija-vitsejä olen sitten kuullut ihan tarpeeksi. Että jos sellaisen meinasit kertoa.”

”Ei, en. Ihailin vaan sun käsiäsi, että et sä varmaan mitään toimistotyötä tee.”

”Käsityöläiseksi voi kyllä sanoa.”

Kiti siirtyy käytävän toiselle puolelle Pekan viereen ja levittää takkinsa syliin, heidän molempien polvien päälle. Pekka hörähtää, tajuaa heti mitä Kiti ajattelee.

Pekan käsi laskeutuu rauhallisesti Kitin polvelle, Kiti tuntee miten miehen sormet kipuavat polville levitetyn takin alle ja raotavat määrätietoisesti lyhyen hameen helmaa. Sormet tavoittelevat

hitaasti ja hellästi pikkuhousuja. Yhtäkkiä käsi pysähtyy ja Pekka tajuaa, ettei mitään housuja olekaan. Pekka nielaisee.

”Kyllä sitä näköjään matkustellessa voi sattua ihan mitä vaan. Pitäisi vissiin useammin lähteä reissuun.”

”Niin se on”, Kiti sanoo hitaasti. ”Matkailu avartaa.”

Hän katselee ympärilleen ja toteaa kaikkien kanssamatkaajien olevan joko kännissä tai unessa. Kukaan ei todellakaan huomaa mitään.

3.

KEMIJÄRVI-SAVUKOSKI

”Kiti! Kiti!” joku hokee.

Kiti ynähtää ja yrittää kääntää kylkeä istuimella, mutta ei pysty sillä selkänoja on nostettu pystyyn. Kiti ähkäisee, niskaan sattuu, päähän sattuu, selkään sattuu ja jalat ovat puutuneet.

”Kiti, nyt pitää mennä ulos junasta, ollaan Kemijärvellä!”

Uni livahtaa karkuun ja Kiti on aivan hereillä. Sydän hakkaa tuhatta ja sataa.

”Joko me ollaan perillä?” Kiti parahtaa, pyyhkii kasvonsa ja alkaa kerätä paniikissa tavaroitaan.

”Mun on jäätävä täällä, mun on päästävä ulos!”

”Tämä on päätepysäkki”, Pekka yrittää rauhoitella. ”Konduktööri yritti jo herättää sua, mutta ei onnistunut. Lupasin viedä sinut ulos täältä.”

”Missä mun reppu on?” Kiti ähisee. ”Missä mun reppu on?” Kiti tutkii hattuhyllyn ja penkkien välit, laskeutuu kontilleen ja kurkkii penkkien alle.

”Se on jo mulla, tässä, tässä on!” Pekka rauhoittelee. ”Voin kantaa tavarasi jos vaan selviät perässä ulos.”

Kiti tempaisee repun vauhdilla Pekan kädestä, laittaa sen selkäänsä ja tuhahtaa harmistuneena eikä välitä, vaikka Pekan kasvoista näkee tämän ihmettelevän minne edellisillan huumorintajuinen nainen katosi ja mistä tämä hysteerikko tuli tilalle.

Kiti sukii takkuisia hiuksiaan ja tarkistaa moneen kertaan, ettei hänen paikalleen jää mitään, hän huomaa ketsuppitahran ja kietaisee sen peitoksi huivinsa, jonka löytää lattialta tallottuna. He kulkevat peräkkäin käytävää pitkin. Pekan selkä on leveä kuin ladonovi. Mies tähyilee junan ikkunoista ulos kulkiessaan kohti ulko-ovea. Kitin mieleen alkaa työntyä muistikuvia edellisyyöstä. Ravintolavaunu, ketsuppi, hihityskohtaus ja rahojen laskeminen haisevassa vessassa, hänen siirtymisensä Pekan viereen, takki, jonka hän kiskoi heidän peitokseen, Pekan housujen vyö, jota hän rämpläsi ja sitten... Ei mitään. Ei mitään!

Kiti tuntee miten päänsärky jyskyttää ohimoilla ja krapulan kiristävä panta tiukentaa otettaan. Kohta hän alkaisi voida pahoin. Nukahdinko mä kun mun piti ottaa suihin, hän ajattelee. On kuin Pekka lukisi Kitin ajatuksia, sillä auttaessaan tätä alas portaita Kemijärven asemalle, mies katsoo häntä ja hymyilee.

”Sinä olet kova kuorsaamaan. Kuulostat ihan isävinaan vanhalta traktorilta.”

Kiti väläyttää leveimmän hymynsä. On poistuttava paikalta tyyllillä.

”Heippa poromies!” hän sanoo, ottaa kaikki matkatavaransa Pekan käsistä ja marssii päättäväisesti kohti tilaamaansa taksi-kyytiä.

Molempien yllätykseksi he päätyvät tavaroineen ainoan asemalla olevan tilataksin viereen seisomaan. Pekkaa on vastassa vaimo ja kolme pientä lasta, alle kouluikäisiä kaikki, Kiti arvelee.

Lapset ovat riemuissaan nähdessään isänsä, juoksevat tämän syliin ja kärttävät tuliaisia. Kaksi poikaa ja yksi tyttö. Kaikki aivan isänsä näköisiä. Lasten äänet porautuvat suoraan Kitin aivoihin. Pekan vaimo on kiharahiuksinen, vaalea, hyvin hoikka ja hyvin kaunis. Ja kova puhumaan. Kiti kuulee kaiken, aivan kaiken. Perhe on ollut aseman lähellä sijaitsevassa mummolassa ja nyt ollaan kotimatalla.

Kiti jää istumaan kuskin viereen, jotta pääsee helpommin ovesta ulos, jos sattuisi tulemaan hätätilanne, matka on kuitenkin noin 100 kilometriä ja kestää varmaankin toista tuntia. Pekka perheineen änkeytyy yllättäen lähelle Kitiä auton etuosaan.

”Nyt on pakko nähdä horisontti”, Pekan vaimo sanoo.

Kitiä paleltaa. Hän on krapulassa ja kuolemanväsynyt. Hän sulkee takkinsa vetoketjun ylös asti, vaikka autossa on kuuma, ja kietoo mustan kaulahuivinsa niin, että se peittää silmät ja kasvot kokonaan. Kiti istuu kädet puuskassa ja hikoilee. Hän hengittää pienestä raosta, jonka jätti nenänsä alle. Pekan vaimo papattaa taukoamatta, hän selostaa miehelleen yksityiskohtaisesti viikon tapahtumia, mitä on syöty, mitä on katsottu teeveestä, miten lapset ovat nukkuneet, mitä lapset ovat sanoneet ja leikkineet, mitä häneltä on kysytty ja mitä hän on vastannut, mitä lääkkeitä hänen äitinsä syö ja mitä isänsä ja ketkä vanhempien tuttavista ovat kuolleet tai dementoituneet. Kiti kaipaa korvatulppiaan, mutta ei kehtaa kaivaa niitä repusta.

”Mites veljes porot?” Pekka kysyy vaimoltaan ja vaimo puhuttaa äänekkäästi.

”Onko tuo ulkomaalainen tuo nainen?” Vaimo kysyy kuskilta ja Kiti arvaa että hänestä puhutaan ja säästää kuskin vastaamisen vaivalta.

”Ihan suomalainen vaan. Kiti”, Kiti sanoo, raottaa huiviaan ja pyytää anteeksi kun on niin väsynyt ja huonovointinen kuumuu-

den takia. Pekka tarttuu heti teemaan ja alkaa päivitellä helleaaltoa joka on koko Skandinavian yllä. Pekan vaimo työntää päänsä kuskin ja Kitin väliin ja katsoo Kitin korkokenkiä ja hametta.

”Katsoin jo asemalla että kuka hullu noin lyhyessä hameessa Savukoskelle tulee. Sinut syödään elävältä tuommoisessa mekossa.”

Kitin tekisi mieli lohkaista jotakin ahnaista poromiehistä, mutta jättää lohkomatta. Lapsikolmikko kiljuu ja hyppii auton penkeillä ja Pekka näyttää kutistuneen eilisestä.

”Kun on räkkäaika”, vaimo vielä jatkaa.

”Joo, räkkä on ihan paras aika”, Kiti tokaisee ja toivoo saavansa olla rauhassa.

Lapset lopettavat hyppimisen ja kiljumisen. Myös vaimo ja Pekka tuijottavat Kitiä hetken täysin hiljaa. Sitten koko perhe räjähtää yhtä aikaa hervottomaan nauruun eikä kuskikaan saa pidettyä itseään vakavana.

”Hauskat naiset on erikseen”, Pekka sanoo.

4.

SAVUKOSKI

Kiti on litimärkä hiestä ja yrittää tähyillä löytääkseen henkilön, jolta vuokrasi Airbnb-asunnon. He olivat sopineet tapaavansa Savukosken keskustan bensa-asemalla. Keskusta on kuulemma niin pieni, että asemasta ei voi erehtyä. Siellä nainen lupasi olla Kitiä vastassa avaimien kanssa ja sanoi tulevansa etuajassa, sillä hänellä oli muitakin asiakkaita hakemassa avaimiaan.

Huoltoasemalla ei ole ketään. Vain helle. Kiti yrittää soittaa saamaansa numeroon, mutta siihen ei saada yhteyttä. Kiti oli lainannut äidiltään rahaa, että pystyi maksamaan kuukauden vuokran etukäteen. Korkokengät vääntävät jalkaterää ja vaivaisenluuta tuskalliseen asentoon. Kengät on saatava pois jalasta heti. Hän kaivaa laukustaan särkylääkkeen ja nielaisee sen pureskellen, koska vesipullo on tyhjä. Lääke auttaa toivottavasti krapulaan ja lievittää myös jalkasärkyä.

Kiti marssii linkuttaen sisään huoltamolle. Hän ottaisi taksin asunnolle, kun vain ensin selvittäisi miten kalliiksi matka tulisi.

”Anteeksi mutta missähän on Katajanmarjatie 10?”

”Ei ainakaan Savukoskella”, huoltoaseman työntekijä vastaa. ”Olin postinjakajana ennen kuin ne lopettivat sen homman ja siirtyivät ruohonleikkuuseen.”

”Pitäisi olla täällä jossain, kun olen kerran vuokrannut pienen asunnon sieltä”, Kiti sanoo reippaasti.

Hän yrittää pysyä rauhallisena, on sattunut varmaankin jokin sekaannus. Mies kaivaa avuliaasti esiin Savukosken kartan ja tutkii sitä tovin ja tarkistaa osoitteen vielä puhelimestaan.

”Juu ei ole Savukoskella sellaista katua, mutta Oulusta löytyisi. Kuka sen asunnon sinulle vuokrasi? Minä tunnen täältä jokaisen.”

Kiti kaivaa puhelimessaan olevan meilin esiin ja lukee saamansa vahvistusviestin.

”Aija-Reetta Mäenmäki”, hän sanoo.

”Aha.”

”Tunnetko sinä hänet?”

”No näin voi sanoa. Tai tunnen ja tunnen, mutta tiedossa on. Sukunimi on vaihtunut, mutta laiskuus on iskenyt tyyppiin, kun etunimen on pitänyt samana. Tämä emäntä vuokrasi viime jouluksi isolle seurueelle luksusmökin. Paha vaan, että sitä ei ollut olemassakaan. Niin kuin ei taida olla koko Aija-Reettaakaan. Ne mökin vuokraajat teki kyllä rikosilmoituksen, mutta ei se sitä joulua pelastanut.”

”Ai tällainen munkki kävi mulle”, Kiti inahtaa, ”no, ainakaan ei lihota.”

Hän kiittää miestä ja raahautuu istumaan kahvilan pöytään, riisuu korkokengät jalastaan ja vaihtaa ne lenkkareihin. Että Airbnb:lläkin voi huijata, hän ajattelee, melkoista yritteliäisyyttä. Ilmankos asunto tuntui niin edulliselta. Ja siihen sitten retkahdin. Jos kompassi ei toimi, on opittava suunnistamaan ilman sitä. Minähän en suunnitelmiani ala muuttamaan yhden huijarin